

Як результат, актуальність теми організації використання трудових ресурсів на підприємстві обґрунтована та потребує наукових та практичних досліджень.

Література.

1. Кіндрацька Г.І., Білик М.С, Загородній А.Г. Економічний аналіз: теорія і практика : підручник. Львів : Магнолія 2006, 2008. 440 с.
2. Подольська О.В., Оберемок В.В. Мотивація та стимулювання персоналу на підприємствах *Український журнал прикладної економіки*. 2018. Том 3. (№ 3). С. 62–67.
3. Подольська О.В., Оберемок В.В. Напрямки підвищення ефективності управління персоналом на підприємствах *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки*. Харків, 2018. Вип.193. С. 284-290.
4. Подольська О.В., Оберемок В.В. Процес адаптації персоналу на підприємстві *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки*. Харків, 2019. Вип.200. С. 283-291.
5. Трудові ресурси України, їх структура. Проблеми забезпеченості трудовими ресурсами окремих регіонів. – URL: http://studopedia.su/16_151856_trudovi-resursi-ukraini-ih-struktura-problemi-zabezpechenosti-trudovimi-resursami-okremih-regioniv.html (дата звернення 23.03.2020).

РОЛЬ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ЯКОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

***ОСЛОПОВА М.В., ГРИНЕНКО С.О. МАГІСТРАНТИ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств, виявлення резервів її підвищення неможливе без існування налагодженої системи моніторингу, контролю та стандартизації якості сільськогосподарської продукції. Наразі вітчизняні аграрні підприємства здійснюють моніторинг несистемно та непослідовно.

За радянської доби в агропромисловому виробництві існували

* Науковий керівник – Смігунова О.В., к.е.н, доцент

різні норми та нормативи: державні стандарти («ГОСТи»), галузеві стандарти («ОСТи»), технічні умови («ТУ»), однак за умов відсутності конкуренції вони не завжди забезпечували високу якість продукції [1,2].

На сьогодні, за умов членства України в СОТ актуалізується завдання приведення вітчизняної нормативної бази до міжнародних норм. Країни, що приєднуються до СОТ, зобов'язуються забезпечити 1) доступ на ринок сільськогосподарських і продовольчих товарів; 2) державну підтримку сільського господарства; 3) санітарні і фітосанітарні заходи; 4) експортну конкуренцію в сільськогосподарській і продовольчій торгівлі.

Товаровиробники в ЄС, впроваджуючи системи якості ISO, HACCP, GMP тощо, мають змогу самостійно забезпечувати та контролювати якість та безпечність власної продукції.

Так, впровадження системи менеджменту безпеки аграрної продукції по всьому ланцюгу постачання аграрних продуктів (включаючи виробників сировини, виробників готової продукції, заготівельні та транспортні компанії, організації роздрібною торгівлі, а також виробників обладнання, пакувального матеріалу, домішок та інгредієнтів) дозволяє адаптувати до вітчизняних умов міжнародний стандарт ISO 22000 «Система менеджменту безпеки аграрних продуктів. Вимоги до організації в харчовому ланцюгу», який чинний в Україні як ДСТУ ISO 22000:2007. Ним встановлені вимоги до системи управління безпекою аграрних продуктів, якщо організація в харчовому ланцюзі має необхідність продемонструвати свою здатність керувати небезпечними чинниками аграрних продуктів для гарантування того, що харчовий продукт є безпечним на момент його споживання людиною [3, с. 126].

Система HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point – система аналізу небезпечних чинників і критичних точок керування) є науково обґрунтованою системою, що дозволяє гарантувати виробництво безпечної продукції шляхом ідентифікації і контролю небезпечних чинників. Основним завданням даної системи є оцінка виробничого процесу з точки зору аналізу загроз і ризиків, які можуть виникнути в процесі виробництва харчової продукції [4].

Система HACCP передбачає поділ процесу виробництва на блоки і впровадження системи контролю за потенційними ризиками на кожній ділянці. Плануючи всі ці дії, кваліфіковане і відповідальне виконання операцій кожним спеціалістом підприємства і та документація усіх заходів дозволяють звести ймовірність виробництва

недоброякісної продукції до мінімуму. Система HACCP є єдиною системою управління безпечністю харчової продукції, яка довела свою ефективність і прийнята міжнародними організаціями.

Можливість впровадження системи HACCP на підприємстві залежить від наявних ресурсів. Однак, невеликі за розмірами підприємства можуть, наприклад, проводити моніторинг критичних контрольних точок.

GMP (Good manufacturing practice) – стандарти доброї виробничої практики - частина системи забезпечення якості, яка гарантує, що продукція постійно виробляється та контролюється відповідно до стандартів якості. Стандарти GMP особливу увагу приділяють створенню якості під час виробництва та направлені на зниження ризиків.

Аналіз існуючої в Україні системи організації та контролю якості й безпечності агропродовольчої продукції свідчить про відсутність узгодженості між всіма її елементами, від законодавчої бази до лабораторних досліджень. Наслідком такої неузгодженості є вимушені додаткові витрати часу та коштів суб'єктів господарювання, викликані перехресним контролем аграрних продуктів; корупція та, найголовніше, відсутність ефективного і повноцінного контролю, що спричиняє небезпеку для споживачів [5].

З метою забезпечення високої якості та конкурентоспроможності вітчизняної аграрної продукції на внутрішньому та світовому ринку необхідно проведення заходів щодо гармонізації існуючої в Україні нормативної бази з міжнародними та європейськими стандартами, налагодження планомірного переходу від обов'язкової сертифікації до оцінки відповідності за вимогами технічних регламентів, зміцнення та розвитку спроможності українських інституцій у сфері ринкового нагляду, використовуючи досвід держав-членів ЄС.

Література.

1. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрямки підвищення: монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. Одеса: Атлант, 2013. 470 с.
2. Олексенко Р. І., Лопушанська Ю. О., Краскова І. О., Снежко С.С. Якість – запорука підвищення конкурентоспроможності продукції. *Ефективна економіка*. 2012. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1633>.
3. Арєф'єва О.В., Корєнков О.В. Управління потенціалом розвитку промислових підприємств. Київ : Грог, 2004. 200 с.
4. Система HACCP: хто має розробляти та в які строки URL :

<https://balance.ua/news/post/sistema-nassr-kto-dolzhen-razrabatyvat-i-v-kakie-sroki>.

5. Якимчук Ю. М. Системи управління конкурентоспроможністю продукції в менеджменті аграрних підприємств. Вісник ХНТУСГ : економічні науки. Харків, 2018. Вип. 193. С. 183-187.

ВПЛИВ РІЗНОМАНІТНИХ ЧИННИКІВ НА ПРОЦЕС НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНСОЛІДАЦІЇ УКРАЇНИ

*Рой О.О.**

*ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА*

Значної популярності на теперішній час серед науковців та дослідників набуває питання національної консолідації, оскільки вказана проблема є одним із складних питань, яке включає наступні поняття, як нація, національна єдність, національна ідея, національні інтереси та ін. Як зазначають в літературних джерелах, то розвиток будь-якої держави та нації здебільшого залежить від того, наскільки суспільство є національно консолідованим.

Як не дивно, про національну консолідацію України говорять і представники влади, і представники різних політичних партій, однак сьогодні питання залишається одним з актуальних і маловивчених. Характерними особливостями сучасного українського суспільства є домінування деконсолідаційних тенденцій над консолідаційними та розбалансованість ціннісно-нормативної системи. Адже, з одного боку, транзитна модель соціальної поведінки вийшла за межі традиційного конформізму, а з іншого - вона ще не відповідає потребам нової системи цінностей, орієнтованої на свободу вибору [1].

Актуальність роботи зумовлена насамперед тим, що процес консолідації української нації є одним із ключових питань сучасного розвитку держави, зокрема, важливим є аналіз чинників консолідації нації та вплив на ці процеси як внутрішньополітичних, так і зовнішньополітичних чинників. Значну увагу у вивченні цього питання приділяють українські учені, зокрема, І. Варзар, О. Картунов, А. Колодій та ін. [5].

* Науковий керівник – Голованова Г.Є., к. е. н., старший викладач